

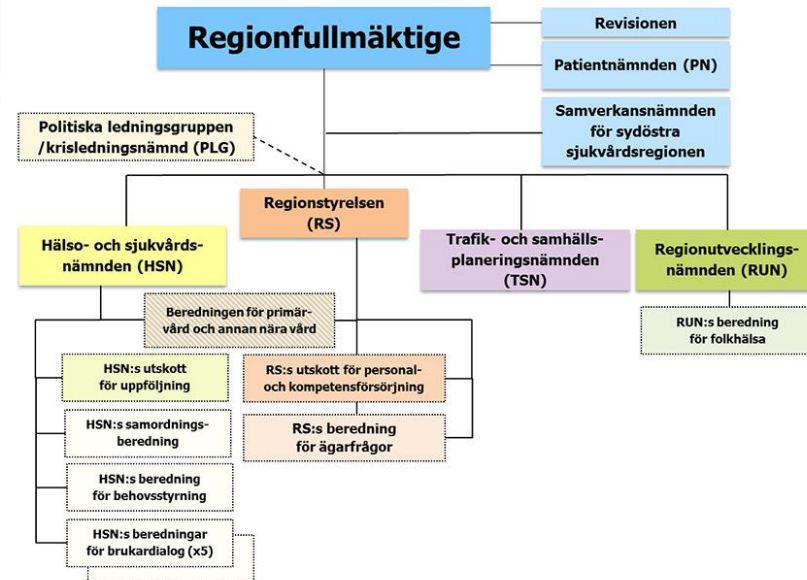
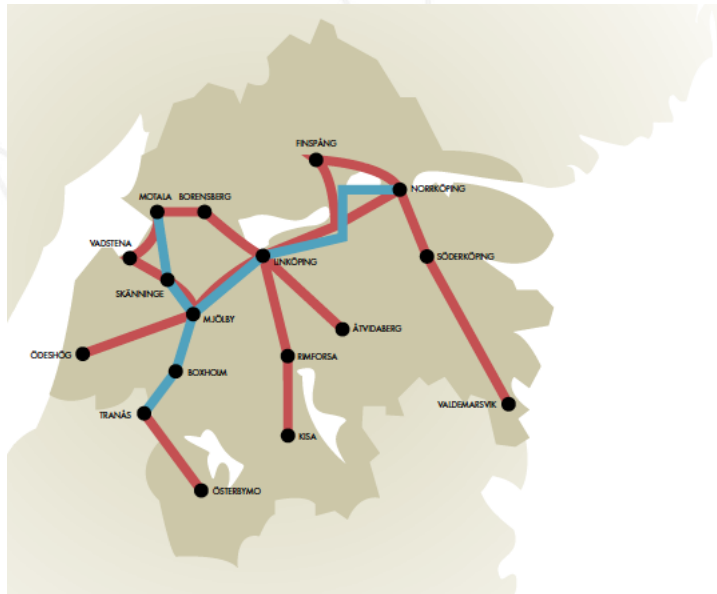
Att organisera för regional utveckling

Lukas Smas, NORDREGIO

Johan Wänström, CKS

Att organisera för regional utveckling

Olika forskare – olika perspektiv

Lukas Smas, kulturgeograf och Johan Wänström, statsvetare

Tillit till

- Regioner anses vara en adekvat skala och beslutsnivå för många samtida utmaningar som klimatförändringar (e.g. Lundqvist & von Borgstede, 2008; Hanssen et al 2013).
- Men begränsad tillit till, eller i alla fall likgiltighet inför den regionala nivån (Lidström, 2012; Hammarlund, 2004), ställer frågor kring demokratisk legitimitet även om det civila engagemanget verkar ha mer att göra med kvalité snarare än storlek (Blomqvist & Bergman, 2010)
- Många regional reformer och experiment i Norden (Røiseland et al 2015) med nya former av nätverksstyrning (governance) som strategiska regioner (Andersen & Pierre, 2010) och lokala/regional partnerskap (Gjetsen, 2014, Svensson & Östhol, 2001), skapar ytterligare dilemman.

Tillit mellan

- De olika regionala reformerna i Danmark (nätverksorienterade) och Storbritannien (formalisering) ökade inte tilliten till den regionala planering (Tait & Carseten, 2011)
- Tillit mellan nyckelaktörer avgörande i formandet av till exempel (de icke formaliserade) stadsregionerna Stavanger och Bergen - underifrån initiativ bortom administrativa och institutionella gränser som lyckades tillskillnad från de nationella initiativen (Farsund & Holmen, 2011)
- Regionens roll och funktion är i det samtida regional governance landskapet potentiellt att vara "a multi-level coordinaiton actor" (Hanssen et al 2013) med fokus på "policy integration" (Hovik & Stooke, 2007; Häyrinen-Alestalo et al 2006).

Vetenskap sätter teorier i centrum

- Applicerar gamla eller skapar nya teorier
- Teorier relaterar till det generella snarare än bara det specifika
 - Hjälper oss att *förstå* olika förutsättningar, förväntningar, behov, intressen, perspektiv etc.
 - ”Utvärdering” av enskilda individer ofta ointressant ur ett vetenskapligt perspektiv
 - Pekar inte ut om någon har agerat ”rätt” eller ”fel”

Studiens syfte

”öka förståelsen för hur nya arbetsformer för regional utveckling kan utvecklas och organiseras”

- Förståelse för olika aktörers olika:
 - Behov
 - Perspektiv
 - Intressen
 - Etc.

Studiens mål

”Region Östergötland utvecklar väl förankrade och ändamålsenliga arbetsformer för sitt regionala utvecklingsarbete”

- Ändamålsenliga arbetsformer:
 - För vem?
 - I vilka sammanhang?

Intervjuer

- 25 genomförda intervjuer
 - 10 KSO
 - 6 kommunchefer
 - 6 företrädare för Region Östergötland/Östsam
 - Externa aktörer
- *Vad hände när Regionen skulle bildas?*
- *Varför skulle det bildas en Region – vilka var och är förväntningarna?*

Vart var man på väg med regionbildningen?

- Vilja att komma bort *från* något var både tydlig och enhetlig hos de kommunala företrädarna
 - Minimera länsstyrelsens inblandning
 - För många aktörer i processen
 - Regionförbundet inte tillräckligt handlingskraftigt
 - För lätt för enskilda kommuner att blockera i enskilda frågor
- **Viljan att komma *till* något specifikt var inte alls lika tydlig och enhetlig**

Två nyckelfrågor där det finns olika uppfattningar i kommunerna

1. Vad är regionalt utvecklingsarbete?

- Vilka områden/funktioner är viktiga utifrån ett regionalt utvecklingsperspektiv?

2. Vilken makt och vilket ansvar bör Regionen ha på de områdena?

- Lagstiftningen inte lika tydlig på regionutvecklingsområdet som på många andra områden

Förtroendet mellan inblandade parter en viktig faktor

- Relativt högt förtroende mellan kommunerna i Östergötland
- En bra grund för att identifiera och inte minst genomföra gemensamma lösningar i olika regionala utvecklingsfrågor, men ...
- ... är också en grund för förhoppningar och förväntningar på samarbete genom regionen i frågor som inte lika självklart utgör regionala utvecklingsfrågor

Mindre kommuner

- Kommunal självständighet överordnat
- Har inte resurser att arbeta med regionala utvecklingsfrågor på egen hand
- Men är också i behov av stöd och samarbete kring många andra kommunala frågor

Större kommuner

- Har tillräckliga egna resurser på många områden
- Behov av att skapa väl fungerande arbetsmarknadsregioner
 - Mellankommunala samarbeten som förenklar för invånare och företag att leva och verka i en arbetsmarknadsregion

Exempel: skolan

- Ett instrument för kompetensförsörjning?
 - En central fråga för regional utveckling
- En aspekt av kommunal attraktivitet?
 - Enskild kommunal angelägenhet?
 - Men, om vissa kommuner inte förfogar över (personella) resurser att t.ex. söka statliga bidrag?
 - Eller, när man har svårt att rekrytera lärare till följd av lönerace mellan kommuner
 - Samarbeta genom och/eller ta stöd hos regionen?
- En initial överenskommelse är ingen garanti för att det förblir på det sättet – olika behov försvinner inte

”Ändamålsenliga arbetsformer för det regionala utvecklingsarbetet”

- Alla kommuner har inte samma förutsättningar att arbeta med regionala utvecklingsfrågor
- Alla kommuner delar inte samma bild av:
 - *Vad* som utgör regionala utvecklingsfrågor
 - *Vem* som ska arbeta med de frågorna
 - *Hur* man ska arbeta med de frågorna
- ”Ändamålsenliga arbetsformer” förutsätter en förståelse för de olika förutsättningar och förväntningar som finns i kommunerna men också i den regionala organisationen
 - Förståelse en förutsättning för *tillit*